

תרומות חברות ציבוריות בישראל

1 הקדמה ורקע

1

2 מסצאים עיקריים

2

3 השוואת דפוסית התרומה בין ענפי הכלכלה השונים

3

4 פירוט התורמות המובילות לפי ענף כלכלי

4

הקדמה ורקע

המכון למשפט ופילנתרופיה

המכון למשפט ופילנתרופיה פועל בפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל אביב לפיתוח מחקר, הוראה והכשרה לקידום פילנתרופיה בישראל, ולשילוב מיטבי של פילנתרופיה במדיניות החברתית והכלכלית בישראל. שאלת המפתח שלנו היא "מה תפקידו של מימון פרטי (תרומות) בקידום החברה בישראל?" בהקשר זה אנו חוקרים למשל כיצד מאפיינים של ישראליות באים לידי ביטוי בעשייה פילנתרופית, מהם החסמים המשפטיים שיש להסיר על מנת לעודד תרומות פילנתרופיות בישראל, באילו תנאים מצויה הפילנתרופיה בהלימה עם עקרונות של צדק, מה הקשר בין פילנתרופיה והשקעות אימפקט ועוד.

מעלה

מעלה הוא ארגון גג של כ-135 חברות מהמובילות במשק הישראלי, הפועל לקידום נושאים של אחריות תאגידית ולפיתוח הסטנדרטים של ניהול אחראי בישראל.

מאז נוסד ב-1998, מעלה (ע.ר) פיתח סט ייחודי של כלים וידע בתחום הסטנדרטים הוולונטאריים של האחריות התאגידית בישראל במטרה להגביר את ההשפעה החיובית של עסקים על החברה והסביבה. תהליכי עבודה אלו זוכים לרמה גבוהה של לגיטימציה ואמון מצד המגזרים העסקי, החברתי והממשלתי. הפלטפורמות הייחודיות של מעלה כוללות בין היתר רשת עמיתים לומדת, אשר לאורך השנים הוכיחה עצמה ככלי אפקטיבי לפיתוח והטמעה של נושאים חברתיים בעסקים כגון רתימת מעסיקים להגברת גיוון בתעסוקה. זאת לצד דירוג מעלה המהווה את הדירוג היחידי לאחריות תאגידית של חברות בישראל וזוכה לרמה גבוהה של אמון ולגיטימציה כמסגרת להגדרת סטנדרטים וולונטריים בתחום האחריות התאגידית.

ממצאים עיקריים

תובנות עיקריות

- סכום התרומה הכולל בשנת 2022 גדל ביותר מ-80 מיליון ש"ח והגיע ל-421 מיליון ש"ח, גידול של 23% ביחס לסך התרומות בשנת 2021. זאת למרות שמספר החברות התורמות ירד ל-208 לעומת 217 בשנה הקודמת.
- הגידול בסך התרומה נובע בעיקר מהסיבות הבאות: שמונה חברות שלא תרמו בשנת 2021 תרמו בשנת 2022 כ-22 מיליון ש"ח; חברת ICL העלתה את סך התרומה ב-24 מיליון ש"ח (סה"כ התרומה 48.7 מיליון ש"ח); גידול מסוץ בתרומה של קרוב ל-200 אלף ש"ח, מעבר לגידול המסוץ בשנה קודמת, המוביל לגידול כולל של כ-20 מיליון ש"ח בתרומות.
- חציון אחוז התרומה מהרווח לפני מס של החברות במדד תל אביב 35 עמד על 0.37% (24 חברות דיווחו על תרומה וסיימו את השנה ברווח). הנתון החציוני של חברות ציבוריות רווחיות בדירוג מעלה עמד על 0.49%.
- 10 החברות התורמות הגדולות במשק הישראלי תורמות כ-56% מסך התרומות של חברות ציבוריות. הבנקים תורמים 30% מסך התרומות של החברות הציבוריות.
- בשנת 2022, אילו 178 החברות התורמות והרווחיות היו תורמות כ-1% מהרווח, סך התרומות היה גדל ב-697 מיליון ש"ח (166%).

תמונת מצב

2021	2022	
525	520	מספר חברות שנסקרו
218	207	מספר חברות תורמות
₪ 343,300,190	₪ 421,262,297	סה"כ התרומה ב-₪
86%	89%	שיעור התרומות הכספיות מתוך כלל התרומות
105	117	מספר חברות תורמות שהגדילו תרומה בהשוואה לשנה קודמת
145	63	מספר החברות שהרווח שלהן גדל בשנה האחרונה
107	149	רווח חציוני לחברה תורמת שסיימה ברווח, במיליוני ₪
420	614	ממוצע גידול בתרומה לחברות שהגדילו תרומה משנה קודמת באלפי ₪

חציון אחוז התרומה מהרווח של חברות במדד ת"א 35 עמד על 0.37% לעומת 0.49% אצל החברות במדד מעלה

חציון אחוז תרומה מהרווח	מספר חברות רווחיות ותורמות	
0.28%	178	חברות ציבוריות ברווח
0.37%	24	מדד תל אביב
0.49%	32	מדד מעלה
0.73%	222	חברות בינלאומיות סמך CECP (2021)

התרומות הגדולות מבין החברות הציבוריות בישראל הנתונים הם במיליוני ₪

תרומה מהרווח באחוזים	סה"כ תרומה	תרומה בשווה כסף	תרומה בכסף	החברות המובילות בתרומה
0.4	48.7	-	48.7	ICL
0.4	38.0	-	38.0	פועלים
0.3	37.3	-	37.3	לאומי
0.4	23.7	-	23.7	דיסקונט
15.6	23.6	-	23.6	שטראוס
0.3	20.2	-	20.2	מזרחי טפחות
0.9	12.3	0.8	11.5	הראל השקעות
0.9	10.6	2.4	8.2	מגדל ביטוח
3.5	10.1	-	10.1	אלרוב נדלן
29.1	9.9	5.2	4.7	שופרסל
-	*2,200	2,200	-	טבע*

• הנתונים של חברת טבע מתייחסים לסך התרומות של החברה בעולם. יחד עם זאת, בנתונים המצרפיים לאורך הדו"ח, כלולה התרומה של טבע בישראל בלבד (5.5 מיליון ₪).

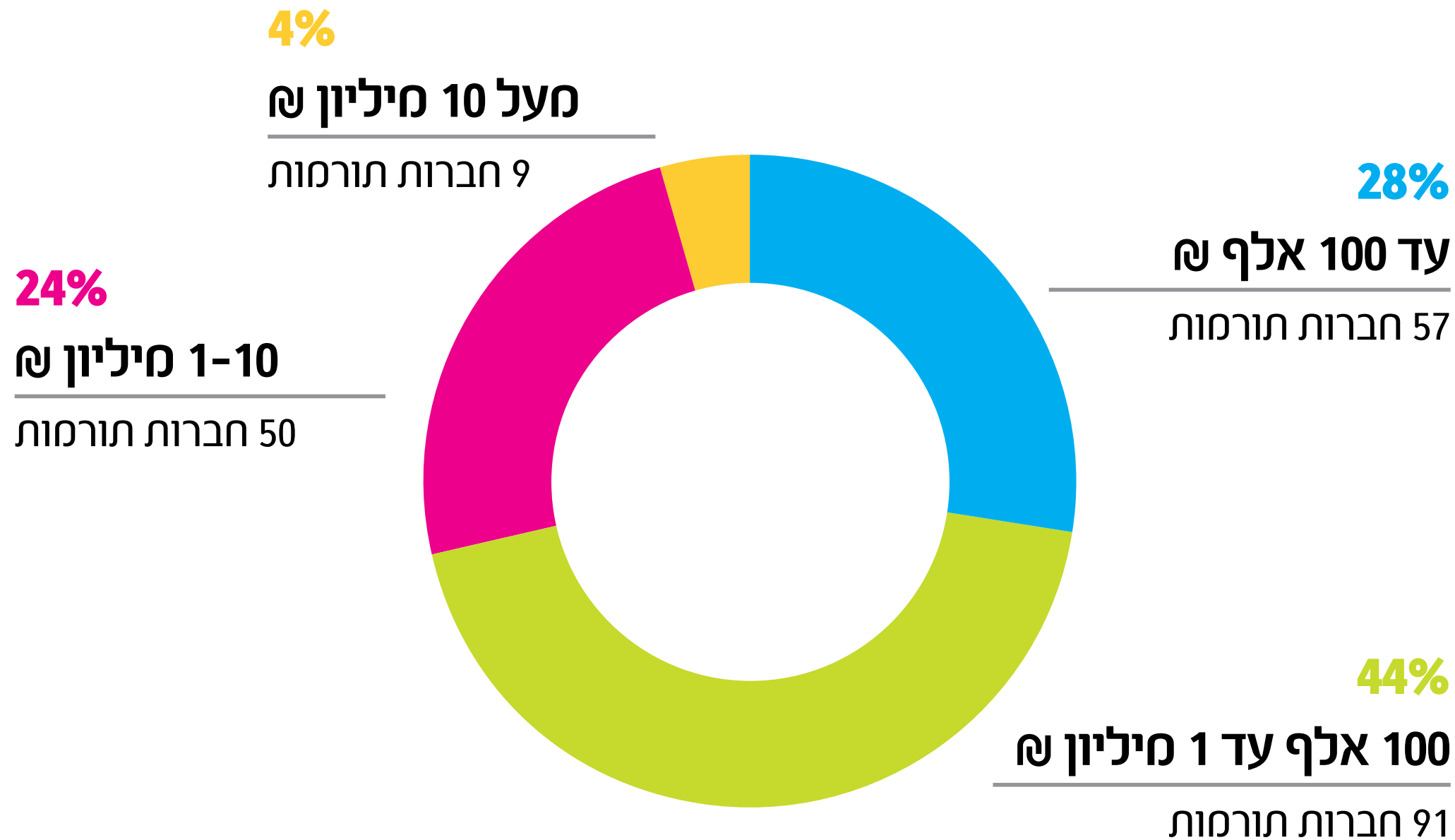

חברות אשר הגדילו תרומה בין 2021 ל-2022

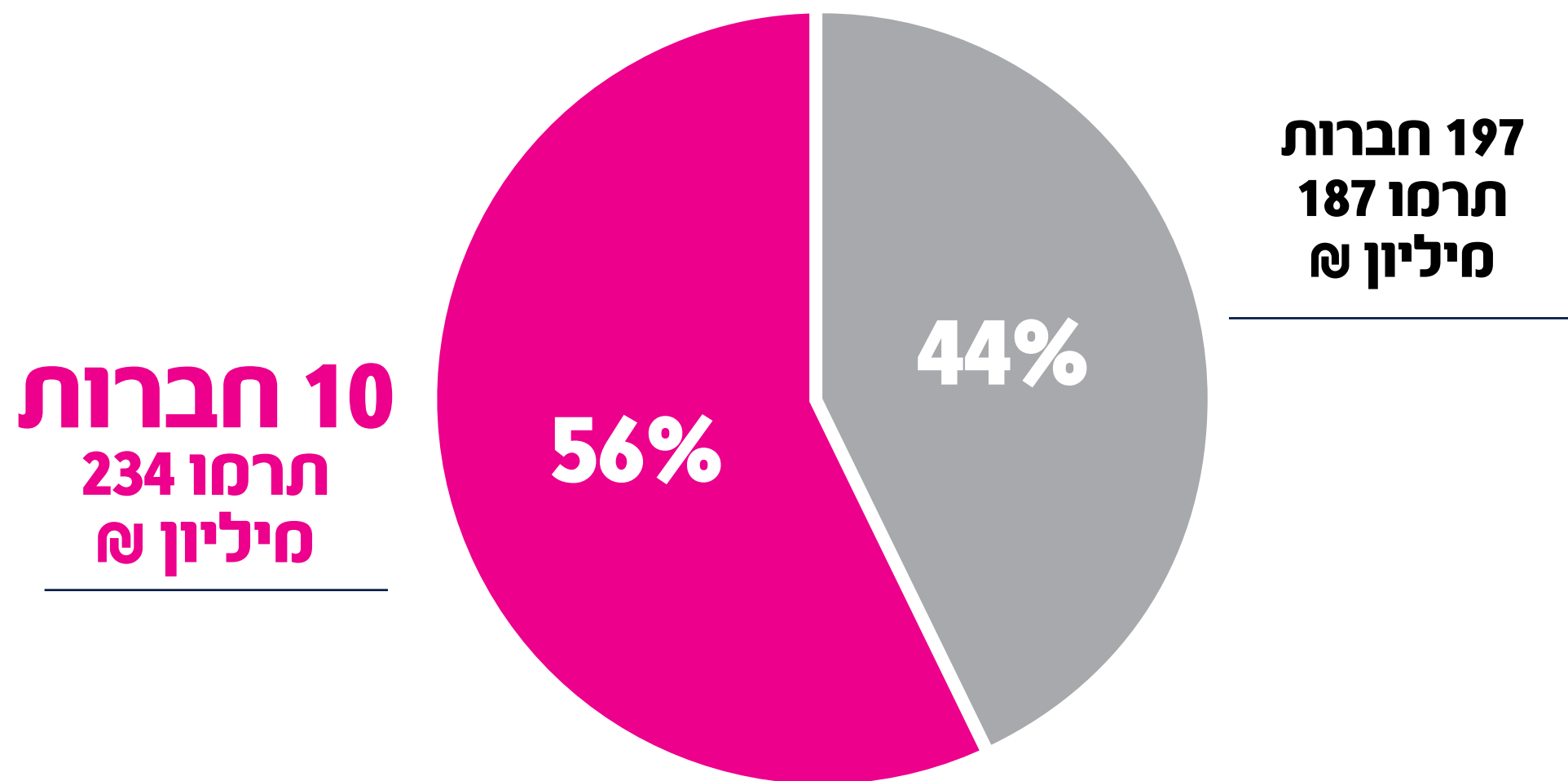
הנתונים הם במיליוני ₪, תנאים: תרומה גדלה בחצי מיליון ₪ ויותר

שינוי באחוזים	שינוי במיליוני ₪	תרומה 2021	תרומה 2022	החברות המובילות בתרומה
96%	23.8	24.9	48.7	ICL
17.5%	3.0	17.2	20.2	מזרחי טפחות
113%	3.0	2.6	5.6	פתאל החזקות
122%	2.8	2.3	5.1	דיפלומט אחזקות
13%	2.7	21.0	23.7	דיסקונט
35%	2.6	7.4	10.1	אלרוב נדל"ן
6%	2.1	35.9	38.0	פועלים
9%	2.0	21.6	23.6	שטראוס
67%	2.0	3.0	5.0	בינלאומי
59%	1.6	2.7	4.4	ביג
18%	1.6	9.0	10.6	סגדל ביטוח

28% מהחברות תרמו מעל 1 מיליון ₪

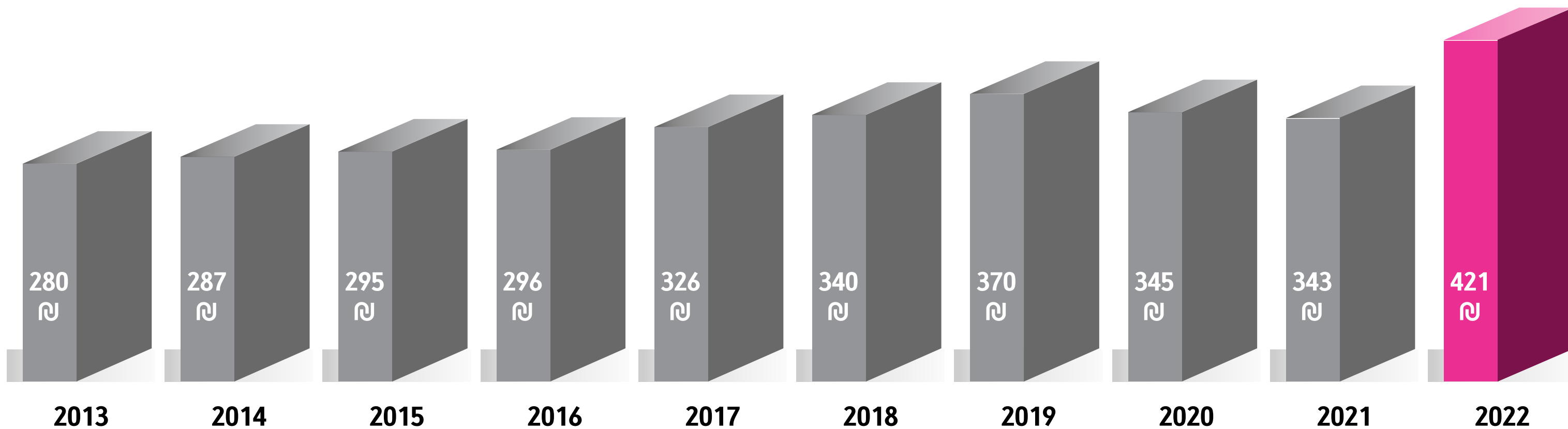

10 התורמות הגדולות תורמות 56% מסך התרומות

סך התרומות של חברות ציבוריות בשנת 2022 גדל ב-23% בהשוואה לשנת 2021

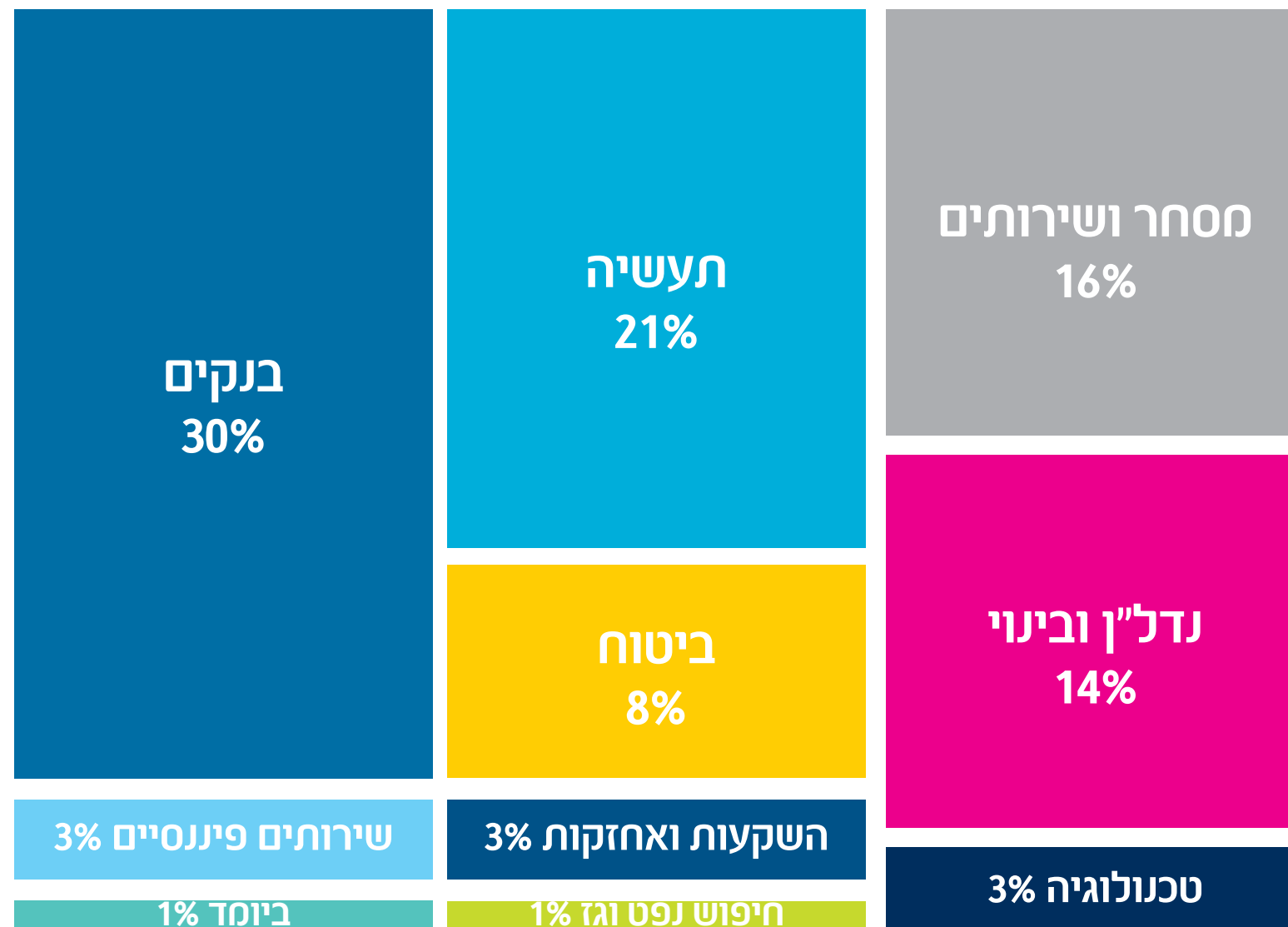

- בשנת 2022, אילו 178 החברות התורמות והרווחיות היו תורמות כ-1% מהרווח, סך התרומות היה גדל ב-697 מיליון ש"ח (166%).
- מבין 10 התורמות הגדולות בבורסה לניירות ערך בשנת 2022, רק מחצית מהחברות תרמו 0.5% או יותר מהרווח לפני מס. נתון זה נובע ככל הנראה מעלייה משמעותית ברווחיות של חברות אלו, אשר לא לוותה בגידול בשיעור דומה בתרומה.

השוואת דפוסים התרומה בין ענפי הכלכלה השונים

התפלגות תרומת חברות ציבוריות לפי ענף

התפלגות תרומות חברות ציבוריות לפי ענף

ענף	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ביומד	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	2%	1%
ביטוח	4%	5%	7%	6%	7%	7%	8%	8%	9%	8%
בנקים	35%	34%	33%	36%	34%	32%	35%	34%	34%	30%
השקעה ואחזקות	6%	6%	6%	5%	7%	7%	6%	4%	3%	3%
חיפוש נפט וגז	0%	-	-	-	-	1%	1%	2%	1%	1%
טכנולוגיה	2%	4%	1%	4%	2%	4%	3%	3%	3%	3%
מסחר ושירותים	15%	14%	16%	11%	14%	13%	11%	12%	14%	16%
נדל"ן ובינוי	20%	20%	18%	22%	20%	18%	18%	14%	14%	14%
שירותים פיננסיים	1%	1%	1%	1%	1%	1%	3%	3%	3%	3%
תעשייה	17%	16%	18%	15%	14%	17%	17%	21%	18%	21%

חציון אחוז התרומה מהרווח (לפני מס) בקרב החברות התורמות, לפי ענף

ענף	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ביומד	0.00%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.8%	-
ביטוח	0.40%	0.0%	1.0%	1.1%	0.6%	0.8%	0.7%	0.5%	0.3%	0.9%
בנקים	0.60%	0.7%	0.6%	0.7%	0.5%	0.5%	0.5%	0.7%	0.3%	0.3%
השקעה ואחזקות	0.20%	0.4%	0.6%	0.2%	0.2%	0.3%	0.3%	0.2%	0.1%	0.1%
חיפוש נפט וגז	0.00%	0.0%	0.0%	0.2%	0.0%	0.2%	0.2%	0.2%	0.2%	0.6%
טכנולוגיה	0.60%	0.6%	0.3%	0.3%	0.5%	0.4%	0.3%	0.2%	0.2%	0.1%
מסחר ושירותים	0.80%	0.0%	0.7%	0.4%	0.3%	0.3%	0.6%	0.4%	0.3%	0.4%
נדל"ן ובינוי	0.30%	0.2%	0.1%	0.4%	0.3%	0.3%	0.2%	0.3%	0.1%	0.2%
שירותים פיננסיים	0.60%	0.5%	0.5%	0.0%	0.4%	0.5%	0.3%	0.4%	0.3%	0.2%
תעשייה	0.60%	0.4%	0.4%	0.4%	0.4%	0.5%	0.5%	0.2%	0.2%	0.4%

פירוט החברות התורמות המובילות לפי ענף כלכלי

א. ביטוח

עשר החברות הגדולות	סכום תרומה באלפי ₪	אחוז תרומה מהרווח
הראל השקעות	₪ 12,300	0.9%
מגדל ביטוח	₪ 10,600	0.9%
הפניקס	₪ 5,000	0.3%
כלל עסקי ביטוח	₪ 4,000	2.1%
אידיאיי ביטוח	₪ 1,800	1.6%
סנורה סב החז	₪ 862	0.1%

ב. בנקים

אחוז תרומה מהרווח	סכום תרומה באלפי ₪	עשר החברות הגדולות
0.4%	₪ 38,000	פועלים
0.3%	₪ 37,300	לאומי
0.4%	₪ 23,700	דיסקונט
0.3%	₪ 20,160	מזרחי טפחות
0.2%	₪ 5,000	בינלאומי
0.3%	₪ 750	ירושלים

ג. השקעה ואחזקות

עשר החברות הגדולות	סכום תרומה באלפי ₪	אחוז תרומה מהרווח
ערד	2,910 ₪	0.4%
חברה לישראל	2,556 ₪	0.02%
מבטח שמיר	1,750 ₪	0.7%
אלקטרה	1,130 ₪	0.2%
לפידות	1,019 ₪	0.2%
חברת הכשרת הישוב בישראל	423 ₪	0.1%
צור	365 ₪	0.1%
שוהם ביזנס	301 ₪	0.6%
מספנות ישראל	181 ₪	0.1%
אפקון אחזקות*	142 ₪	-
ג'נריישן קפיטל	120 ₪	0.06%
חירון	114 ₪	0.08%
אייאיאס	103 ₪	0.04%

*שנת 2022 הסתיימה בהפסד

ד. חיפוש נפט וגז

אחוז תרומה מהרווח	סכום תרומה באלפי ₪	עשר החברות הגדולות
0.6%	₪ 1,645	א.ו.פי.סי
0.2%	₪ 1,293	רציו יהש
0.2%	₪ 838	פז נפט
2.3%	₪ 436	סופרגז אנרגיה
0.7%	₪ 320	דור אלון
0.1%	₪ 300	נאוויטס פטרוליום יהש
1.5%	₪ 141	דלק קבוצה
0.04%	₪ 100	תמר פטרוליום
2.6%	₪ 30	לפידות חלץ יהש

ה. טכנולוגיה

אחוז תרומה מהרווח	סכום תרומה באלפי ₪	עשר החברות הגדולות
1.2%	₪ 4,052	אורמת טכנו
0.3%	₪ 3,370	נייס
0.8%	₪ 2,000	אנרג'יקס
0.5%	₪ 840	אנלייט אנרגיה
0.4%	₪ 809	קבוצת מיחשוב ישיר
0.9%	₪ 664	מלם תים
-	₪ 442	דוראל אנרגיה *
0.1%	₪ 269	מטריקס
0.1%	₪ 264	מיטרניקס
0.1%	₪ 175	ורידים אינווירונמנט

1. מסחר ושירותים

עשר החברות הגדולות	סכום תרומה באלפי ₪	אחוז תרומה מהרווח
שופרסל	₪ 9,900	29.1%
רמי לוי	₪ 7,075	2.7%
בזק	₪ 6,400	0.5%
פתאל החזקות*	₪ 5,572	-
ש. שלמה החזקות	₪ 5,542	0.9%
דיפלומט אחזקות	₪ 5,100	5.2%
קרסו	₪ 4,000	0.8%
יוחננוף	₪ 3,900	2.3%
פוקס	₪ 3,118	0.9%
אלקטרה צריכה	₪ 3,116	4.3%

ז. נדל"ן ובינוי

אחוז תרומה מהרווח	סכום תרומה באלפי ₪	עשר החברות הגדולות
3.5%	₪ 10,055	אלרוב נדלן
2.4%	₪ 7,000	אלוני חץ
1.2%	₪ 6,400	וילאר
0.3%	₪ 4,360	ביג
-	₪ 3,834	G-CITY
-	₪ 3,194	סגה אור *
0.1%	₪ 2,400	נכסים ובנין
0.3%	₪ 2,246	ישרס
0.6%	₪ 2,181	דמרי
0.1%	₪ 2,000	אמות

ה. שירותים פיננסיים

אחוז תרומה מהרווח	סכום תרומה באלפי ₪	עשר החברות הגדולות
2.2%	₪ 7,200	אלטשולר שחם גמל
1.2%	₪ 2,000	מיטב דש
0.6%	₪ 1,320	ישראלכרט
0.6%	₪ 1,100	איביאי בית השק
0.1%	₪ 500	מימון ישיר
0.2%	₪ 153	מור השקעות
0.2%	₪ 90	אופל בלאנס
0.4%	₪ 65	ברקת קפיטל
0.04%	₪ 30	הבורסה לניירות ערך בת"א
0.1%	₪ 20	פועלים איביאי

ט. תעשייה

אחוז תרומה מהרווח	סכום תרומה באלפי ₪	עשר החברות הגדולות
0.4%	₪ 48,713	ICL
15.6%	₪ 23,600	שטראוס
2.2%	₪ 4,116	סנו
-	₪ 2,500	כלל משקאות*
1.6%	₪ 1,580	קבוצת אקרשטיין
21.5%	₪ 1,171	רב בריח
0.5%	₪ 607	דלתא
0.1%	₪ 538	שפיר הנדסה
0.5%	₪ 523	קרור
0.8%	₪ 463	חד

י. ביומד

אחוז תרומה מהרווח	סכום תרומה באלפי ₪	עשר החברות הגדולות
-	5,456 ₪	טבע**
-	58 ₪	אריקה בי-קיור לייזר*
-	10 ₪	קדימהסטם*

* שנת 2022 הסתיימה בהפסד

** סכום התרומה בישראל. התרומה העולמית הכוללת היא 2,200 מיליון ₪